

Fairdata IDA käyttöpolitiikka

Voimassa 1.7.2021 alkaen

1. Käsitteet	1
2. Tausta	1
3. Organisaatioiden käyttöoikeudet.....	2
3.1. Organisaation käyttöoikeudesta jaetun projekti käyttöoikeuden kesto	2
3.2. Organisaation käyttöoikeuden kasvattaminen	2

1. Käsitteet

Fairdata-palvelujen omistaja ja tarjoaja – opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM).

Fairdata-palvelujen tuottaja – CSC – Tietotekniikan keskus Oy (CSC).

Organisaation käyttöoikeus – Organisaation oikeus käyttää opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) omistamaa IDA-palvelua [käyttöehtojen](#), tämän käyttöpolitiikan ja [palvelukuvauksen](#) mukaisesti. Organisaation käyttöoikeuden osana on organisaation tallennuskapasiteetti, jota organisaatio voi jakaa eteenpäin omille projekteilleen (loppukäyttäjille).

Projektin IDA-säilytystila – Yhdellä IDAa käyttävällä projektilla (loppukäyttäjillä) käytössään oleva organisaation myöntämä tila datan säilytykseen IDAssa. Kullakin projektilla on vastuuhenkilö, joka on projektin jäsen.

Projektin IDA-säilytystilahakemus – IDA-palvelun käyttöoikeutta hakevan projektin organisaatiolle lähettämä hakemus, jolla hän hakee projektilleen IDA-käyttöoikeuden ja tietyn määrän IDA-säilytystilaa.

Loppukäyttäjä – IDA-palvelua (ja muita Fairdata-palveluja) hyödyntävä suomalaisen tutkimusjärjestelmän toimija, joka kuuluu yhteen tai useampaan projektiin IDAssa.

IDAn kokonaistallennuskapasiteetti – IDAssa tietyllä ajanhetkellä oleva varsinainen säilytystila (levytila), jota palvelun loppukäyttäjät voivat hyödyntää datan säilytykseen.

2. Tausta

Tutkimusdatan säilytyspalvelu IDA (ida.fairdata.fi) on opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) järjestämä turvallinen ja jatkuva Fairdata-kokonaisuuteen kuuluva tutkimusdatan säilytyspalvelu, joka käyttäjilleen maksuton. IDA-palvelu mahdollistaa tutkimuksen tuottamien tietoaineistojen turvallisen säilytyksen. Säilytettävän datan muuttumattomuus turvataan kopioiden ja niiden eheyden hallinnalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarjoaa suomalaisille korkeakouluille ja valtion tutkimuslaitoksille **käyttöoikeutta** tutkimusdatan säilytyspalvelu IDAssa. OKM voi myöntää palveluun myös erillistä käyttöoikeutta.

IDAa käyttävän projektin vastuuhenkilön on käyttöehtojen mukaisesti pystyttävä aina yksilöimään palveluun projektin säilytystilaan tallennettujen tiedostojen laillinen omistaja. Vastuuhenkilö vastaa siitä, että hänellä on riittävät oikeudet palveluun tallennettavaan aineistoon ja sen käsittelyyn. Projektin

käyttäjän käyttöehtoihin kuuluu sitoutuminen tiedostojen kuvailuun. Aineistojen omistajat päättävät itse aineistojensa avoimuudesta ja käyttöpolitiikasta huomioiden tutkimusrahoittajien ohjeet ja vaatimukset.

3. Organisaatioiden käyttöoikeudet

Korkeakoulujen ja valtion tutkimuslaitosten [käyttöoikeuksien nykytilanne on nähtävissä fairdata.fi-sivustolla](#). Korkeakouluilla ja valtion tutkimuslaitoksilla on mahdollisuus anoa lisää organisaatiokohtaista käyttöoikeutta (ohje alla).

Korkeakoulut ja valtion tutkimuslaitokset voivat organisaatiokohtaisen käyttöoikeuden rajoissa jakaa IDA-käyttöoikeuksia suomalaisen tutkimusjärjestelmän toimijoille. Organisaatioiden IDA-yhteyshenkilöt hyväksyvät projektien IDA-hakemukset ja haettavan säilytyskiintiön koon. Tilaa myönnettäessä [IDA-palvelun käyttöehtojen](#) tulee täyttyä. Palvelun käyttöehtojen osana ovat [CSC – Tietotekniikan keskus Oy:n \(CSC\) tutkimuksen ja opetuksen palvelujen yleiset käyttöehdot](#).

Organisaatioilla on IDAn käyttöehtojen mukainen oikeus myöntää IDA-säilytystila projektille sekä kasvattaa ja pienentää projekteille myönnettyä tilaa.

IDA-palvelun käyttöä seurataan. Mikäli palvelun käyttö on huomattavasti vähäisempää kuin organisaatiolle haettu tallennuskapasiteetti, myönnettyä kapasiteettia kohtuullistetaan lähemmäksi todellista käyttöä.

3.1. Organisaation käyttöoikeudesta jaetun projektikäyttöoikeuden kesto

IDA on jatkuva palvelu, jossa data säilytetään käyttöehtojen mukaan toimittaessa toistaiseksi tai kunnes se siirretään muualle tai pitkäaikaisempaan säilytykseen. Käyttöehtojen mukaisesti IDA-säilytystilan myöntänyt organisaatio voi tarvittaessa poistaa projektin IDA-käyttöoikeuden, IDA-säilytystilan ja siihen tallennetun datan. Organisaatioiden IDA-käyttöoikeuksien myöntäjät voivat seurata myönnettyjen IDA-säilytystilojen käyttöä, jotta hyödyntämättä jäänyt tila voidaan tarvittaessa vapauttaa.

CSC – Tietotekniikan keskus Oy (CSC) ei poista käyttäjien palveluun [käyttöehtojen](#) mukaisesti lisäämää dataa palvelusta neuvottelematta asiasta projektin vastuuhenkilön tai IDA-tilan myöntäneen organisaation kanssa.

3.2. Organisaation käyttöoikeuden kasvattaminen

CSC (Fairdata-palvelujen tuottaja) kasvattaa tarvittaessa organisaatioiden IDA-käyttöoikeuksia organisaatioiden tekemien hakemusten perusteella. CSC käsittelee organisaatioiden anomukset palvelun omistajan OKM:n valtuuttamana. Ehtoina myönnölle on, että merkittävä osa organisaation tallennuskapasiteetista on käytetty datan säilytykseen ja organisaation projektit käyttävät palvelua käyttöehtojen (kuten kuvailuvaatimus) mukaisesti. CSC voi tarvittaessa hylätä anomuksen, mikäli palvelun kokonaiskapasiteetti ei ole hetkellisesti riittävä.

Organisaatio voi anoa käyttöoikeuden kasvattamista lähettämällä alla olevien ohjeiden mukaisen hakemuksen sähköpostina osoitteeseen fairdata@csc.fi. Organisaation toivotaan arvioivan vähintään seuraavan 6 kuukauden tarve hakemusta tehdessään.

Organisaation pyydetään sisällyttämään anomukseen seuraavat tiedot:

- Organisaation IDA-käyttöoikeuden määrä nykytilassa (TB)
- Paljonko organisaatio on allokoanut IDA-tilaa projekteille ja paljonko allokoidusta tilasta on käytetty

- Toivottu uusi organisaation käyttöoikeuden kokonaismäärä (TB)
- Perustelu organisaation lisäkapasiteettitarpeelle

Organisaation nimetty IDA-yhteyshenkilö voi pyytää anomukseen tarvittavia käyttötietoja osoitteesta asiakaspalvelu@csc.fi.

CSC tekee päätöksen anomuksesta viimeistään 1 kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta (pois lukien lomakaudet). CSC voi olla kasvattamatta organisaation käyttöosuutta, jos organisaatiossa on projekteja, jotka eivät noudata palvelun käyttöehtoja tai jos palvelun kokonaistallennuskapasiteetti on väliaikaisesti täynnä.

Organisaatio voi väliaikaisesti ylläallokoida käyttöosuutensa, mutta tällöin organisaation on oltava yhteydessä CSC:hen (asiakaspalvelu@csc.fi) tilanteen ratkaisemiseksi. Näin vältetään tilanteet, joissa hakemuksen käsittelyyn kuluva aika estäisi loppukäyttäjää käyttämästä palvelua.